CZĘŚĆ XLVIII — № 56. ROK 24 — (1853.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. POŁROCZNA 8 rubli srebrem.

PIĄTEK, 24 Lipca. / 5 Sierpnia.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 23 Lipca. / 4 Sierpnia.

Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale Wojskowości, z dnia 19 Lipca, mianowani: Naczelnik 20 dywizyi piechoty i lewego skrzydła linii Kaukazskiej, Jenerał-adjutant xiążę *Bariatinskoj*, pełniącym obowiązki Naczelnika Sztabu wojsk, na Kaukazie znajdujących się, na miejsce Jenerał-adjutanta *Kotzebue*, powołanego do innych obowiązków; Dowódzca Kaukazskiej rezerwowej brygady Grenadyerów Jenerał-major baron *Wrangel 2*, Dowodzącym 20 dywizyą pieszą i Zawiadującym lewém skrzydłem linii Kaukazskiej; Dowódzca pułku Erywańskiego Karabinjerów J. C. Wysokości W. X. Następcy Cesarzewicza Jenerał-major xiążę *Bagratjon-Muchrański 1*, Dowódzcą pomienionej rezerwowej brygady; Dowódzca Tengińskiego pieszego pułku Jenerał-major *Wieriowkin*, przeznaczony do zostawania przy Oddzielnym Kaukazskim korpusie; Pułkownik Erywańskiego pułku Karabinjerów J. C. Wysokości W. X. Następcy Cesarzewicza *Moller 1*, mianowany Dowódzcą tegoż pułku; Dowódzca bateryi pozycyjnej № 5, Pułkownik 21 brygady artylleryjskiej *Opoczynin 1*, Dowódzcą Tengińskiego pieszego pułku.

Rozkazy dzienne Cesarskie *w Wydziale służby Cywilnej.*

12 Lipca, (w Peterhofie.) Za wysługę lat zostaje podniesiony do rangi Radzcy Honorowego, Sekretarz Kollegialny, pełniący obowiązki Sekretarza-Tłumacza w Kommisyi Rządowej Sprawiedliwości *Piotrowski*, ze starszeństwem od 13 Listopada 1852 roku; — Senator Przewodniczący w dziewiątym Depart. Rządzącego Senatu Radzca Tajny *Łubieński*, otrzymuje urlop do kąpieli morskich w Ostende, na drugi wakacyjny miesiąc i 28 dni miesiąca Września.

13 Lipca, (na morzu, na statku parowym Groziaszczyj.) Zostają mianowani: Zaliczony do Ministerstwa Skarbu, Radzca Stanu *Rhode*, Naczelnikiem okręgu Celnego Rewelskiego; Urzędnik do poleceń szczególnych przy Moskiewskim Wojennym Jenerał-Gubernatorze, Kamer-junker, Assesor Kollegialny *Markiewicz*, Sekretarzem przy Prezesie Departamentu Wojny w Radzie Państwa; Urzędnik nadetatowy Kancellaryi Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego, Sekretarz Kollegialny *Zieliński*, Urzędnikiem do poleceń szczególnych IX klassy przy Kontroli Państwa.

— Od Ministerstwa Dóbr Państwa wydany został 20 Czerwca b. r. wyłączny dziesięcioletni przywilej obywatelowi Kurlandskiemu, Teodorowi *Steinberg*, na wynalezioną przez niego machinę do żęcia wszelkiego zboża. Machina ta, według słów wynalazcy, z jednym koniem, na odmianę, i dwoma ludźmi, z których jeden może być nieletnim, zżyna bez wielkiego usiłowania na dzień osm dziesięcin zboża, nawet najbardziej przerosłego chwastami, wyłożonego ulewnemi deszczami, i t. p. Zastosowany do machiny przyrząd udzielny, zbiera zżęte kłosy i składa na ziemi w jednostajnym kierunku i, w takich kupach, które, przez idącego za machiną jednego człowieka, mogą być natychmiast związywane w snopy doskonale równe.

— Umarł w Moskwie 16 Lipca Senator, Radzca Tajny *Kuruta*.

— Czytamy w *Gazecie Mołdawskiej* następujący artykuł z Jass, z dnia 25 Czerwca (7 Lipca):

«Przedwczora, 23 Czerwca (5 Lipca), JO. Xiążę *Gorczakow*, Wódz naczelny armii Cesarsko-Rossyjskiej, przybył do naszego miasta. Na granicy kraju, równie jak u rogatek stolicy, Xiążę był witany od władz cywilnych i wojskowych ze wszystkiemi honorami, należnemi wysokiemu jego stanowisku. Kompanija grenadyerów Mołdawskich, uszykowana

przed hotelem Logotheta, C. Sturdza, oddała Xięciu honory wojskowe. Jego Wysokość Xiążę Panujący oddał P. Głównodowodzącemu wizytę, z której tenże wywzajemnił się natychmiast. Tegoż dnia Xiążę Panujący przyjmował jenerałów i oficerów Sztabu Rossyjskiego.

«Rocznica urodzin Cesarza Jmci Wszech Rossyj, Najjaśniejszego Orędownika Mołdawii, była obchodzona w dniu dzisiejszym przez wyższe duchowieństwo, odśpiewaniem uroczystego *Te Deum* w kościele św. Spirydyona. Znajdowali się na nabożeństwie Xiążę Panujący, Xiążę Gorczakow, Jenerałowie i oficerowie wyższego stopnia tu obecni, reprezentanci krajów cudzoziemskich, wyżsi urzędnicy Cesarsko-rossyjscy i mołdawscy, tudzież wielka liczba bojarów. Artylerya mołdawska dała usłyszeć 101 wystrzał z dział. Jego Wysokość dawał z tej okoliczności wielką ucztę w pałacu, na której znajdowali się Xiążę Gorczakow, jenerałowie, wyżsi oficerowie i Ministrowie. U stołu, Xiążę Panujący wniosł, wśród okrzyków zgromadzenia, toast za zdrowie N. Cesarza Jmci Wszech Rossyj. Wieczorem miasto było oświecone.

«Wczora i dziś przeszły przez Jassy rozmaite oddziały wojska rossyjskiego.»

— W Gazecie Bucharestkiej z dnia 2 Lipca star. kal. piszą:

«Przednia straż wojsk Cesarsko-Rossyjskich, zajmujących Xięztwa, pod dowództwem Jenerał-adjutanta hrabi *Anrep-Elmpt*, przybyła 25 Czerwca do Fokszan a 28 tegoż miesiąca do Buzeo; 3 Lipca ta przednia straż wejdzie do Bucharestu, o godzinie 1 po południu, przez Kolentińską bramę.»

(G. P. i Gaz. Od.)

Po 19 Lipca zostawało chorych na cholerę w Petersburgu 616 — w ciągu doby zachorow. 58 — wyzdr. 57 — umarło 27 — po 20 Lipca pozostało chorych 590.

W ciągu doby zachor. 60 — wyzdr. 34 — umarło 17 — po 21 Lipca pozostało chorych 599.

W ciągu doby zachor. 69 — wyzdr. 55 — umarło 32 — po 22 Lipca pozostało chorych 581.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 15 (27) Lipca.

Rozkaz do Zarządu Cywilnego Królestwa Polskiego.

Z dnia 3 (15) Lipca 1853 roku.

Przez postanowienia Rady Administracyjnej.

W Wydziale Kommisyi Rządowej Sprawiedliwości, mianowany: Assesor Sądu Policyi Poprawczej Wydziału Pułtuskiego Hipolit Grabowski, pełniącym obowiązki Podsędka Sądu pokoju Okręgu Sejneńskiego.

Przez rozporządzenia Kommisyj Rządowych i władz oddzielnych.

W Wydziale Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych Duchownych, mianowany: Zastępca Professora Akademii Duchownej Rzymsko-Katolickiej w Warszawie, Kanonik Honorowy, Xiądz Leon Topolski, Professorem zwyczajnym Katedry Prawa Kościelnego w tejże Akademii.

W Wydziale Kommisyi Rządowej Sprawiedliwości, mianowani: pełniący obowiązki Adjunkta przy Assesorze Prawnym do spraw defraudacyjnych w Rądzie Gubernijalnym Augustowskim Andrzej Bejer, pełniącym obowiązki Assesora Sądu Policyi Poprawczej Wydziału Kalwaryjskiego, i Aplikant Sądowy, Sekretarz Gubernijalny Alexander Januszowicz pełniącym obowiązki Podpisarza Sądu Policyi Poprawczej.

—

Rada Administracyjna Królestwa.

Na mocy przedstawienia Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, oraz w zastosowaniu się do Najwyżej postanowionych w dniu 19 Sierpnia 1852 roku w Cesarstwie przepisów karnych, w celu zapobieżenia golenia przez żydówki głowy, postanowiła i stanowi:

Art. 1. Ponieważ zapobieżenie golenia żydówkom głowy przy wstąpieniu w związki małżeńskie najwięcej zależy od Rabinów i Duchownych Starozakonnych, przeto zobowiązać ich protokolarnie, ażeby w czasie dopełniania obrzędów ślubnych, wzmiankowanego golenia głów nie dopuszczali; nie stosujących się zaś do tego przepisu Rabinów i innych Duchownych Starozakonnych oddawać pod właściwy Sąd karny dla wymierzania na nich, postanowionych w Cesarstwie kar, a mianowicie: Zamknięcia w domu poprawy od dwóch do trzech lat, z utratą niektórych, w art. 34 Kodexu kar głównych i poprawczych Królestwa opisanych, szczególnych praw i przywilejów. — Jeżeli zaś i pomimo tego przekonani będą o też same wykroczenia, ulegną: Oddaniu do wojska bez zaliczenia; lub jeśli do służby wojskowej okażą się niezdolnymi, odesłaniu do poprawczych rot aresztanckich, na czas od dziesięciu do dwunastu lat.

Art. 2. Żydówki zakaz golenia głowy naruszające, pociągać, w drodze Policyjno-Sądowej, za każdą razą do kary pieniężnej w kwocie rubli srebrnych pięciu.

Art. 3. Fundusz z kar w poprzedzającym artykule postanowionych osiągnięty, oddawany być ma pod zarząd Rady Głównej Opiekuńczej Zakładów Dobroczynnych i przeznaczany wyłącznie na rzecz Zakładów Dobroczynnych ludu Starozakonnego.

— Namiestnik Królestwa przy zwiedzaniu, w dniu 29 Czerwca (11 Lipca) r. b., Instytutu Głuchoniemych i Ociemniałych, Szpitali św. Łazarza i Dzieciątka Jezus, oraz Domu Przytułku i Pracy, przekonawszy się ze szczególném zadowoleniem, że Zakłady te znajdują się wprzyzwoitym porządku i że szczególniej zwrócono w nich uwagę na czystość i utrzymanie chorych, oznajmia Swoje podziękowanie Dyrektorowi Głównemu Prezydującemu w Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, Jenerałowi-lejtnantowi Wikińskiemu; pełniącemu w jego nieobecności obowiązki Dyrektora Głównego, Tajnemu Radzcy Brujewiczowi; Tajnym Radzcom: Hr. Skarbkowi i Czetyrkinowi; Radom Szczegółowym Opiekuńczym pomienionych Instytutów, oraz wszystkim osobom pod których zarządem takowe zostają.

— N. Fryderyk-Wilhelm IV Król Pruski, mianował Radz-

cę Kollegialnego de Sophianos, Urzędnika Kancellaryi Dyplomatycznej JO. Xięcia Namiestnika Królestwa i Członka Rady Wychowania Publicznego, kawalerem orderu Orła Czerwonego 3 klassy. *(G. R.)*

— Od kilku dni goszczą w Warszawie pp. Tomasz i Jan Ridgen, ojciec i syn, znani w Anglii nurkowie, przybyli z Whistable, w Hrabstwie Kent pod Canterbury. Przez wiele lat spuszczanie się na dno morza i rzek, odbywane było ze dzwonem; pp. Ridgen, dopełniają tego za pomocą innego wynalezionego w Anglii przyrządu. Jest to ubranie z gumelastyki, opatrzone u wierzchu wielkim hełmem metalowym, całą głowę nakrywającym, z soczewkami na oczy. Od tego hełmu idzie rura gumelastyczna, wewnątrz spiralnym drutem (dla utrzymywania jej ciągle otwartą) opatrzona, której drugi koniec dosięga ustawionej na statku lub okręcie podwójnej pompy pneumatycznej. Pompa ta służy do odnawiania świeżego powietrza w hełmie, gdy odetchnięte, odejdzie przez stosowne klapy na piersiach umieszczone. Nurek w taki przyrząd ubrany, spuszcza się ze statku w głąb morza lub rzeki, za pomocą drabinki; aby się mógł z łatwością zanurzać, ma na każdém ramieniu po 25 funtów, a pod podeszwami po 20 funt. ciężaru. Tak zabezpieczony nurek może bawić na dnie morza lub rzeki przez kilka godzin, i chodzić na wszystkie strony tak daleko, jak rura powietrzowa wystarcza (zwykle robią ją na ćwierć mili długą). Wraca na powierzchnią wody, zrzucając ciężary i dzwoniąc w dzwonek na statku będący, którego sznur opasuje mu biodra. PP. Ridgen mają tu z sobą swoje przyrządy. (W r. z. znaleźli na dnie morza pod Margete, szczątki okrętu hiszpańskiego, który idąc z Manilli do Anglii z ładunkiem cyny, ołowiu i żelaza, przed 300 laty, w tém miejscu zatonął. Okrętu ledwo były ślady, ale metale wydobyte znaczną miały wartość). *(G. W.)*

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

WIEDEŃ. 14 Lipca przybyły do Pesth pierwsze wojska posiłków, przeznaczonych na wzmocnienie korpusu między Peterwaradin i Brod w Esklawonii. Na teraz posiłki te składają się z brygady piechoty z artylleryą i oddziału strzelców.

— W dniu 18 Lipca Król Jmć Saski przybył pod imieniem Hrabi Hohenstein do Inspruck, a nazajutrz odjechał w dalszą podróż do południowego Tyrolu.

— Gazeta półurzędowa *Korrespondencya Austryacka*, w numerze z dnia 20 Lipca, zawiera ważny artykuł o sprawach Wschodnich. Przesilenie ministeryalne w Konstantynopolu opowiedziane tam jest ze wszystkiemi swemi następstwy. Gazeta z mocą powstaje przeciw zamiarom starej partyi tureckiej, której powrót do władzy, nie obszedłby się bez naraženia powszechnego pokoju. Jakoż reprezentant Wielkiej Brytanii dokłada wszelkiego starania ażeby odwrócić ten niebezpieczny wypadek przesilenia i jest w tém wspierany przez Ministrów trzech innych Mocarstw.

«Dziś, (mówi w końcu gazeta), wolno jest z pewną zasadą spodziewać się, że zajście między Rossyą i Turcyą wkrótce zostanie złatwione. Gdy trudności zależą jedynie na formach, a w gruncie rzeczy strony się zgadzają, układ zdaje się łacnym, byleby tylko Porta zgodziła się na czynione przełożenia. W razie, jeżeliby chciała uciekać się do dawnego swego systematu zwłoki, spadłaby na nią ciężka odpowiedzialność.»

— Gazeta urzędowa z dnia 14 Lipca zawiera dodatek do prawa, tyczącego się wykupu pańszczyzny i służebności, jakowa reforma obejmuje Państwa dziedziczne i Galicyą. Służebności, (wstęp do lasu, pasza i inne), nie będą mogły być zniesione inaczej, jak za wynagrodzeniem i jedynie tam, gdzie wykonanie istnących praw dziedzica, okaże się zbyt dla włościan uciążliwém, tam, gdzie uchylenie tych praw nie będzie z wielką dla dziedzica stratą i niedogodnością i nareszcie tam, gdzie układ między dziedzicem i włościanami nie przyniesie znacznej szkody w rolnictwie i gospodarstwie ogólném. *(J. de S.-P.)*

MUNICH, *20 Lipca*. Myśl podana przez Rząd Badeński względem urządzenia w roku przyszłym w Munich wystawy powszechnej płodów przemysłu krajów, składających Związek Celny (Zollverein), była bardzo dobrze przyjęta przez Rządy tego stowarzyszenia. Sądzą że Austrya będzie też zaproszona do udziału w Wystawie. *(R. I.)*

KASSEL. Druga Izba przyjęła z małemi zmianami prawo o przywróceniu kar cielesnych. *(J. de S.-P.)*

DANIJA.

KOPENHAGA, *19 Lipca*. Całe miasto nasze jest w przerażeniu z powodu nadzwyczajnego rozwinięcia się cholery; dotąd, od zjawienia się epidemii, było już chorych 2,046, z których 1,098 umarło. Przedsięwzięte zostały dzielne środki ku zapewnieniu chorym przytułku i pomocy lekarskiej; gwardye Królewskie wyprawione za miasto, a koszary wzięte na szpitale. Każdy kto może, wyjeżdża na wieś z miasta, które w ogóle jest zacieśnione i nadzwyczaj wilgotne, tak, iż przy panujących nieznośnych upałach, przedstawia główne warunki sprzyjające natężeniu epidemii. Nadto inna klęska czuć się tu daje, lubo dotąd wyłącznie grassuje pomiędzy wojskami załogi. Jest to choroba oczu, znana pod nazwaniem Oftalmii Egyptskiej. Na 6,000 wojska, składającego garnizon Kopenhagi, 1,100 żołnierzy dotknięci są tą chorobą. *(P. P.)*

ANGLIJA.

LONDYN, *23 Lipca*. Wczora, w Izbie Gmin, P. Layard, z powodu ustronnego jednego przedmiotu, znowu zapytywał Ministrów w przedmiocie kwestyi Wschodniej i żądał złożenia wszystkich dokumentów tyczących się tego przedmiotu.

Lord John Russell, przypomniawszy objaśnienia, dawane różnoczasowie przez Gabinet, rzekł, że wprzód nim się Rządy zabiorą do wojny, należy wyczerpać wszystkie środki utrzymaniu pokoju i przyrzekł udzielić wszystkie dokumen-

*

ta, jak skoro to będzie rzeczą podobną, ale w tej chwili układy zaledwo są rozpoczęte, a odległość miejsc przyłoży się niemało do ich przedłużenia.

— Stan zdowia Królowej jest ciągle zaspokajający i biulletyny zaprzestaną być ogłaszane.

— Dowiadujemy się z podań urzędowych, że w ostatnich pięciu miesiącach przywieziono do Anglii ogromną ilość opium, mianowicie 63,534 funty. W samym tylko zeszłym miesiącu ilość ta wyniosła 9,699 funtów; co dowodzi że użycie tego narkotyku, tyle rozszerzone w Chinach, zaczyna się znacznie krzewić i w Anglii.

Londyn, 25 Lipca. Na uczcie, danej w przeszłą Sobotę, przez Lorda Mera Londynu dla Ministrów, Pierwszy Minister, hrabia Aberdeen, odpowiadając na wniesiony toast za jego zdrowie, rzekł:

«Powiem jedno tylko słowo o kwestyi, która w tej chwili zajmuje opiniją publiczną. Polityka, której się trzymają Ministrowie Królowej Jmci, jest polityką pokoju. Jest ona dziś najwłaściwszą i nie wątpię, iż mój zacny przyjaciel, obok mnie siedzący, (Poseł Francuzki), potwierdzi to zdanie. Nie będzie przeto niestosownėm w tym środkowym punkcie przemysłu i handlu zapewnić, że wszelkie staranie, dające się pogodzić ze czcią i prawdziwym interesem kraju, będzie uczynione, dla zachowania najcelniejszego na tym świecie warunku pomyślności.»

W odpowiedzi swojej Poseł Francuzki, hrabia Walewski, wyraził się następnie:

«Serdeczna przyjaźń, która panowała w stosunkach między Angliją i Francyą, i której wam winszowałem w roku przeszłym na tém samém miejscu, spoczywa dziś na zasadach nowych, które muszą ją umocnić i trwałość jej zapewnić, ten szczęśliwy rezultat powinien być przyjęty z radością przez wszystkich, gdyż więcej nad wszystko zdolnym jest zapewnić pokój Europy w przyszłości i nawet w chwili obecnej i mam nadzieję, Mylordzie, że wprędce fakta nieomieszkają potwierdzić moje słowa.»

Lord Palmerston, również znajdujący się na obiedzie, powiedział tylko słów kilka, nie mających interesu politycznego.

(Na Giełdzie 25 Lipca konsolidy 98¼.) *(J. de S.-P.)*

FRANCYA.

PARYŻ, *25 Lipca.* Zdaje się rzeczą pewną, że Cesarz i Cesarzowa nie pojadą w żadną podróż w ciągu bieżącego lata i że przepędzą tę porę roku w rezydencyach pobliskich stolicy.

— Papiery publiczne na Giełdzie nie przestają, acz zwolna, podnosić się. (23 Lipca 4½ procentowe 103 franki 40 centimów, 3 procentowe 78 franków 50 centimów.) To jest dowodem, że niespokojność we względzie wypadków politycznych na Wschodzie ustała. W ogólności sądzą w towarzystwach świadomych rzeczy świata politycznego, że w gruncie, kwestya Wschodnia jest załatwiona, ale że będzie jeszcze nie mało trudności w szczegółach, których ostateczne uprzątnienie zabierze dużo czasu.

— Dawniej już mówiono, i znowu pogłoska ta szerzyć się zaczyna, że wiadomość o spisku przeciw Cesarzowi, odkrytym w chwili wybuchnienia w teatrze Opery, była udzielona Policyi Paryzkiej przez Policyą Londyńską, i że Minister Spraw Wewnętrznych Anglii, lord Palmerston, powziął tę wiadomość od jednego ze znajdujących się na wygnaniu Xiążąt domu Orleańskiego, mianowicie od Xięcia de Joinville.

— Jenerał de Montebello, który był przedstawicielem Armii Francuzkiej w obozie armii angielskiej w Chobham, wrócił już do Paryża i nie może się odchwalić uprzejmości, z jaką on i oficerowie, którzy mu towarzyszyli, byli przyjmowani przez dowódzców i oficerów armii angielskiej.

Paryż, 26 Lipca. Powszechna uwaga szczególniej jest w tej chwili zajęta wyrokiem Sądu Kassacyjnego, wydanym 23 b. m. w sprawie korrespondentów gazet zagranicznych. Wiadomo, że obwinieni, skazani na rozmaite kary przez Sąd pierwszej instancyi, zanieśli odzew do Sądu Appelacyjnego, który wszakże zatwierdził wyrok. Dziś Sąd Kassacyjny uchylił wyrok pierwszej instancyi na mocy tego, że fakta, za które obwinieni zostali skazani, oparte są na rozpieczętowaniu listów przez Prefekta Policyi, kiedy, według prawa, listy powierzone poczcie, mogą być otwierane jedynie przez Sędzię śledczego. Sąd Kassacyjny wyznaczył Sąd Cesarski w Amiens dla rozsądzenia sprawy na nowo. Rząd ma nadzieję, że poszukiwanie jego wezmie przewagę w tym trybunale, a wtedy, jeśli Sąd Amiens'ki przyjmie zasadę, co do otwierania listów, przeciwną wyrokowi Sądu Kassacyjnego, sprawa raz jeszcze przypadnie przed ten ostatni, na ogólném wszystkich Izb Zgromadzeniu.

— Wbrew innym gazetom *Indépendance* Belgijska utrzymuje, że Xiążę de Nemours, który, jak wiadomo, podróżuje po Austryi i był w Wiedniu, nie omieszka odwiedzić w Frohsdorff hrabię de Chambord.

— Gazety miasta Lille donoszą, że tam uwięziono wiele osób z powodów politycznych.

— Rzeczą jest pewną, że spisek, który miał wybuchnąć w teatrze Opery, został odkryty prawie na chwilę przed wykonaniem, a pierwsze skazówki władza otrzymała od ludzi frymarczących biletami i kontrmarkami teatralnemi, których mnóstwo zawsze oblega wejścia do teatrów. Ci przemysłowcy zdziwieni zostali wielkiém potrzebowaniem biletów do loż i innych miejsc, które nagle rozkupione zostały przez nieznajome osoby. Ostrzegli oni o tém Kommisarza kwartału, a ten dał znać Prefektowi Policyi Panu Pietri, który natychmiast sam udał się do teatru. Dotąd śledztwo w tym przedmiocie zdołało jedynie wykryć podrzędnych agentów; główni zaś przywodzcy pozostają w cieniu.

— Przybycie Królowej Maryi-Krystyny, daje powód do rozmaitych domysłów. Podług pogłosek dość podobnych do prawdy, podróż jej do Paryża wezmie obrot całkiem niespodziany, mianowicie Królowa Marya-Krystyna ma poje-

chać dalej, aż do Claremont w Anglii, dla odwiedzenia swojej N. Krewnej, Królowej-Wdowy po Ludwiku-Filippie.

— Werbunek majtków i żołnierzy do marynarki Rządowej, wstrzymany został do nowego rozkazu. (P. P.)

HISZPANIJA.

Rząd nasz nakoniec zrozumiał potrzebę zaludnienia Eskurialu, jeżeli nie chce, iżby ten przepyszny pałac runął w rozwaliny. Królowa bawiła tam przez dni kilka w ostatniej swej wycieczce do la Granja i przekonała się naocznie o stanie opłakanym, w jakim ten gmach się znajduje. Za ministerstwa Murillo miano zamiar sprowadzenia tam zakonu Hieronymitów, ale to nie przyszło do skutku.

Dziś Królowa Izabella wzięła pałac Escurial pod swą szczególną opiekę i wezwała wszystkich dawnych zakonników reguły świętego Hieronyma ażeby powrócili, ofiarując się ponieść koszt na zakupienie sprzętów i innych potrzeb. Od czasu zniesienia klasztorów w roku 1835, i mianowicie od tej epoki, budowy tak wiele ucierpiały, że koszta naprawy wyniosą przynajmniej sześć miljonów realów.

— Dekretem Królewskim z dnia 13 Lipca nakazano Dyrektorowi telegrafów, zająć się niezwłocznie pracami potrzebnemi do wyprowadzenia linii telegrafów elektrycznych, która, łącząc Saragossę z Irun, dójdzie do Barcelony, a z czasem będzie mogła być przedłużona aż do granicy Pyreneów Wschodnich. Dyrekcya ma też zająć się podobnemi robotami co do linii od granicy Portugalskiej, z którą skombinowane będzie w Badajoz, lub na innym stosownym punkcie, rozgałęzienie, mające przechodzić przez Sewiliją i kończyć na Kadyxie. (J. de S.-P.)

BELGIJA.

BRUXELLA, *23 Lipca*. JJ. KK. Wysokości Xiążę Brabancyi i Hrabia Flandryi, są w tej chwili pod wpływem epidemii, która w ostatnich czasach napastowała już kilka osób z panujących Rodzin. Obaj ci Xiążęta chorują w zamku Laeken na odrę. Zresztą choroba idzie zwyczajnym biegiem i nie grozi żadném niebezpieczeństwem. (*J. de S.-P.*)

NIDERLANDY.

HAGA, *21 Lipca*. Gazeta Rzymska donosi, że P. Lightenveld, Minister wyznania katolickiego w Gabinecie Niderlandskim, przybył do Rzymu 13 Lipca. (*J. de S.-P.*)

WŁOCHY.

RZYM. Piszą z Rzymu do gazety Augsburskiej, z dnia 14 Lipca: «W chwili kiedy Ojciec święty rozkazał w swej wspaniałomyślności otworzyć drzwi więzienia wielkiej liczbie więźniów politycznych, Rząd odebrał wiadomość o nowych spiskach knowanych w Romanii, na bardzo rozległą stopę. W Bolonii, Rimini, Sant-Archangelo, Faenza, Cento, knowania te miały za hersztów adwokatów Pigozzi, Grazia, Franceschi, Brusse, a w Bolonii człowieka dostatniego, nazwiskiem Righi, drukarza Marta, wędrownego xięgarza Zannotti, kupca Gottardi i innych jeszcze. Wszystkie te osoby, powziąwszy domysł iż mogą być aresztowane, ratowały się ucieczką.

— Między wojskami Papiezkiemi i Francuzkiemi zaczęły się w ostatnich czasach zaprowadzać stosunki lepszego niż dotąd porozumienia. Nietylko oficerowie przestają już z sobą na stopie koleżeństwa, ale nawet prości żołnierze widziani są częstokroć w przyjacielskiej jedni z drugiemi biesiadzie.

— Taż gazeta donosi, że przełożenia Gabinetu Pruskiego co do nowoogłoszonych przepisów względem małżeństw mieszanych, zdają się otrzymywać skutek. Papież poddawał ten przedmiot pod rozbiór świętego Kollegium i w skutek tego wyprawione zostały do Arcybiskupa Kolonii instrukcye w duchu łagodności i pojednania.

— Moneta złota i srebrna staje się coraz obfitszą w Rzymie; od niejakiego czasu Skarb czyni wszystkie wypłaty w brzęczącej monecie, tak iż wszystkie papiery, które doń za podatki wpływają, pozostają w kassach i są palone. Bliskim już jest czas, że ta plaga finansowa zniknie zupełnie.

Wielka ilość złota dostarczona przez P. Rothschild na wypłatę pierwszych rat pożyczki, podała myśl Rządowi bicia monety złotej wartości talara, czyli 5 franków 35 centimów francuzkich. Są to pieniądze bardzo piękne i dogodne; wszakże drobne i łatwe do zgubienia. (*J. de S.-P.*)

TOSKANIJA.

Czytamy w Monitorze Toskańskim: «Banda złoczyńców, której hersztem był dawniej Passatore i która plądrowała po krajach graniczących z Romaniją i Toskaniją, zwarła się w nocy na 16 Lipca z naszemi wojskami pod Ronas-Cosciano. Walka ponowiła się nazajutrz rano. Trzej bandyci zostali zabici, jako Lafagna, il Calabra i Cesarino. Sam tylko Lafflitti pozostał w życiu. Wojsko straciło dwóch żołnierzy. (*P. P.*)

MONTENEGRO.

Donoszą z nad brzegów Narento, że zaciąg w Montenegro i Berda został ukończony i że jego wypadek okazał się nader zaspokajającym. W razie potrzeby 15,000 żołnierza mogą być wyprowadzone z kraju, 14,815 pozostałyby jeszcze na rezerwy i na wewnętrzną obronę. Od czasu ukończenia wojny Xiążę Daniel rozdał 30 krzyżów nowoustanowionego orderu, 117 medalów srebrnych i 74 złotych, tym którzy się najwięcej odznaczyli czynami wojennemi. (*P. P.*)

TURCYA.

W korrespondencyi *Journal de Francfort* z Konstantynopola, z dnia 8 Lipca, czytamy: «Dywan nieustannie się porozumiewa z Posłami cudzoziemskiemi. Lord Carlisle zdaje się mieć posłannictwo pokoju. Baron Bruck jest także za unikn ieniem wojny, ale zabójstwo popełnione w Smyrnie, usunęło na czas jakiś Internuncyusza od udziału w pośrednictwie, dla którego właśnie z Wiednia przyjechał. Wszakże Porta dała wszelkie zadośćuczynienie Konsulowi Austryackiemu w Smyrnie. Ali-pasza został złożony z urzędu, a na jego miejsce mianowany Hekim Baszy Izmayl. Był on nie-

gdyś lekarzem naczelnym w Galata-Serrai, a potém Ministrem Handlu; dziś jest Gubernatorem pierwszego po stolicy miasta w Cesarstwie.

«Pierwszym aktem jego władzy było aresztowanie tych, których posądzano o zabicie kadeta marynarki austryackiej na świadectwo P. Tourret, Dyrektora Kollegium i braci Verry, kupców angielskich, którzy kurzyli swoje nargilé na terrasie kawiarni nadbrzeża, w chwili kiedy kadeci byli zaattakowani.

«Główny winowajca, ten mianowicie, który pchnął hrabię Hackelberg sztyletem, jest węgier nazwiskiem Bassitz. Ten potrafił umknąć; jedni mówią że to uczynił za pasportem konsula Amerykańskiego, inni, że się schronił do wsi Budża w okolicach Smyrny, zkąd łatwo mu będzie dostać się w góry.

«Aresztowani są Pizzadro i Fumagalla, lombardczycy, i Pietro-Arena rzymianin.

«Marcin Costa zostaje w ręku Konsula Francuzkiego, dopokąd się wyjaśni, czy jest lub nie objęty w ugodzie, zawartej między hrabią de Linanges i Reszidem-paszą.

«Ma on wszakże pasport Amerykański i właśnie upewniwszy się o tém, kapitan okrętu Stanów Zjednoczonych *Saint Louis*, P. Ingraham, kazał nabijać działa i spuścić szalupy z siekierami i hakami, dla wzięcia brygu austryackiego przez zahaczenie, jeżeliby Costa nie był wydany.»

— Piszą w *Indépendance Belge* z dnia 26 Lipca: «Odbieramy naszą korrespondencyą z Konstantynopola z dnia 14 Lipca, to jest nowiny, świeższe od wszystkich dotąd otrzymanych i zmuszeni jesteśmy powiedzieć, że nowiny te nie są pokojowi przyjaźne. Mimo to, musimy uprzedzić, że w ogólności, od początku obecnego przesilenia, wszystko w Stambule widzą w czarnym kolorze i że z największą ostróżnością należy przyjmować dochodzące ztamtąd wnioski i domysły. Co do nas samych, oświadczamy, iż nasze przekonanie o utrzymaniu pokoju, nie zachwiało się bynajmniej.»
(J. de S.-P.)

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOSCI.

LONDYN, *27 Lipca*. Na posiedzeniu 25 Lipca Izba Lordów zajmowała się billem Ministra Skarbu P. Gladstone o poborach od spadków. Były Pierwszy Minister lord Derby podał poprawę, dążącą do odjęcia billowi wstecznego działania i do ograniczenia go czasem trwania billu o podatku od dochodów. Ta poprawa odrzucona została 102 głosami przeciw 68.

— Odebrano pocztę z Indyj Wschodnich, (z Bombay po 20, a Hong-Kong po 7 Czerwca.)

Zdaje się rzeczą pewną że anglicy nie pójdą do Awy i ustalą się tylko w krajach dotąd zawojowanych.

Wiadomości z Chin są, że Państwo to podzielone jest w tej chwili na dwie połowy. Nankin jest stolicą udzielnego Rządu, ustanowionego przez powstańców. Powstanie czyni coraz większe postępy; oczekiwano iż wybuchnie też w Kantonie. *(J. de S.-P.)*

PARYŻ, *28 Lipca*. Podróż Cesarza na południe Francyi zdaje się całkiem zaniechaną, ale natomiast mówią o zamierzanej przez niego podróży do prowincyj północnych, która tym jest podobniejszą do prawdy, że w niej Cesarz nie znajdzie się tak oddalonym od stolicy, iżby natychmiast, w każdym przypadku, nie mógł do niej wrócić.

— Depesza telegraficzna z Tulonu donosi, że tam wrócił 27 b. m. Vice-admirał de La Susse, były dowodzca flotty francuzkiej w wodach Tureckich.

(Dziś 4½ procent. 103 fr. 25 cent. 3 proc. 78 fr. 35 c.)
(J. de S.-P.)

KOPENHAGA. Podług listów z Hamburga, z dnia 25 Lipca, cholera w Kopenhadze wzmaga się z wielką gwałtownością; ostatnia cyfra była: dotkniętych epidemiją 3,320, zmarłych 1,728. Rząd Szwedzki nie przestaje utrzymywać najściślejszą kwarantanę na ludzi i towary przybywające z Danii tak do Szwecyi, jak do Norwegii. (W Gdańsku był jeden przypadek cholery na okręcie, w Stettinie było ich pięć, wszakże w ostatnich dniach przypadki te nie ponowiły się.) *(J. de S.-P.)*

WŁOCHY. W Turynie odebrano 27 Lipca przez telegraf wiadomość, że pewna fermentacya dała się postrzegać w Romanii z powodu obawy głodu. W obec takich okoliczności Prolegat Boloński zabronił wywozu zboża. *(J. de S.-P.)*

KONSTANTYNOPOL, *14 Lipca*. Dekretem Sułtańskim Mehmet Kebrezli-pasza, niegdyś Głównodowodzący armiją Arabską, mianowany został Gubernatorem jeneralnym Andrynopola.

— Wielkie święto Bairamu odbyło się w przeszły Czwartek ze zwykłą uroczystością; Sułtan w gronie wszystkich dygnitarzy Państwa udał się z pałacu *Top-kapu*, przez bramę Cesarską (Babi-Humayun) do meczetu Sułtana Achmeta.

— Gazeta *Indépendance Belge*, ogłasza następną depeszę telegraficzną: *Marsylija*, *27 Lipca*, *wieczorem*. «Statek *Caradoc* przybywa do naszego portu z zatoki Bésika, gdzie stał czas jakiś na kotwicy z połączonemi flottami. Przywozi wiadomości z dnia 21 Lipca donoszące, że projekt ugody, poprawiony przez Rossyą, został przyjęty przez Sułtana i Jego sprzymierzeńców.

— List z Wiednia z dnia 24 Lipca, donosi, że Omer-pasza przesłał Xiążęciu Serbii notę, wzywając go do przysłania pod jego, Paszy, rozrządzenie, pewnej ilości wojska posiłkowego. Po długich rozprawach w łonie Senatu Serbskiego, to żądanie zostało bezwarunkowo uchylone z tego powodu, iż Rząd Serbski postanowił zachować ścisłą neutralność tak względem Rossyi, jako i względem Turcyi.

AMERYKA. *New-York*, *14 Lipca*. Otwartą tu została wystawa powszechna płodów przemysłu. Prezydent Stanów Jenerał Pierce, był na otwarciu, poczém miał puścić się w dalszą podróż ku północy. Wystawa ta ma przejść wszystkie dotychczasowe w przepychu i ilości przedmiotów.
(J. de S.-P.)

Позволяется печатать. 23 Іюля 1853 года. *Ценсоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.